

4 FNH:s STOREGLEMENTE (VALACKER, i tillämpbara delar)

4.1 Allmänt

FNH utfärdar med utgångspunkt från Plan- och Riktlinjer, Reglemente rörande avelsvärdering av ston och bedömning av Nordsvensk Brukshästras.

4.2 Syftet med avelsvärdering och bedömningar

Syftet med premieringar är att främja kvalitet och utveckling av Nordsvensk Brukshästavel samt att förebygga ärftliga sjukdomar. Avelsvärdering genomförs med hjälp av härstammingsvärdering, individbedömning och avkommepoäng. Avelsvärderingen ger möjlighet till urval av ston och unghästar satt i relation till uppsatta avelsmål samt möjlighet till avelrådgivning. Resultat från bedömningarna skapar dessutom underlag för planering, rådgivning och forskning inom hela hästsektorn.

4.3 Bedömningar av hästar

FNH kan arrangera avelsvärdegrundande bedömningar. Domare ska vara godkänd av FNH att döma Nordsvenska Brukshästar. Domare utför bedömningen av hästarna och genomför en bedömning av hälsotillstånd, såvida inte veterinär anlitas. Visning av häst kan ske på avelsvärdering och premiering vid flera tillfällen samma säsong, men det är resultatet från den första visningen som tillgodoräknas hästen.

4.4 Bedömningar

Hästens exteriör och rörelser ska bedömas och beskrivas i förhållande till rasstandard och ålder. Bedömningen ska omfatta minst följande moment:

- Rastyp
- Huvud, hals, bål
- Extremiteter
- Rörelser

Hästens identitet ska kontrolleras. I samband med exteriörbedömningen ska en bedömning av hälsotillståndet göras. Bedömningen ska omfatta allmän sundhet. Vid misstanke om defekt ska detta rapporteras till FNH.

Ett protokoll där genomförda bedömningar antecknas ska finnas för varje häst. Särskilt utmärkande egenskaper, både positiva och negativa, ska anges i protokollet. Protokollet ska undertecknas av domare samt innehålla dennes namn i klartext.

4.5 Avelsvärderingsberättigade hästar

Häst som är införd (registrerad) eller föl berättigade till införande i FNH:s Grundstambok är avelsvärderingsberättigade enligt detta Reglemente.

4.6 Avelsvärdering av ston

Avelsvärdering utförs av avelsvärderingsnämnderna för ston. Ledamöterna ska ha goda kunskaper om avelsvärdering och ha goda kunskaper om Nordsvensk Brukshäst.

4.7 Krav för deltagande

Visning av hästar för bedömning av exteriör och hälsotillstånd är öppen för hästar som är införda i FNH:s Grundstambok.

Avelsvärdering är öppen för ston som är införda eller berättigade till införande i Grundstambok. Stoet ska vara anmält och visas vid avelsvärdering för att kunna avelsvärderas.

4.8 Individprovning av ston

Individprovning av ston omfattar härstamning, exteriör, hälsotillstånd och i förekommande fall prestationer.

4.9 Härstamning

Härstamningsbedömning ska utföras på basis av all tillgänglig officiell information om föräldrars och närbesläktade hästars egna meriter och deras avkommor.

4.10 Exteriör

Sker enligt punkt 4.4 i detta reglemente.

4.11 Prestationer och meriter

En hästs sammanvägda prestationer bedöms utifrån resultat från bruksprov, officiella tävlingar eller officiella utställningar, varvid hänsyn ska tas till ålder. Endast officiella resultat får ingå i bedömningen.

Resultaten ska anges i samband med anmälan till avelsvärdering.

4.12 Hälsotillstånd

Bedömningen av hälsotillståndet ska omfatta allmän sundhet. Vid misstanke om smittsam sjukdom, dålig hållbarhet eller ärftlig defekt kan hästen remitteras till veterinär. Alla avelsdjur ska kontrolleras och bedömas avseende defekter som anges i (SJVFS 2019:31) om djurskyddskrav vid avelsarbete. Vid misstanke om nedärvning av defekter ska avelsvärderingsnämnden före beslut remittera ärendet till FNH för vidare utredning. För diagnos av vissa defekter kan röntgenundersökning krävas.

Om premieringsförrättaren misstänker man- och svansskorv ska detta noteras i exteriörbedömningsprotokollet.

Denna bedömning kan ske vid visning enligt punkt 6.4 eller genom veterinärintyg.

4.13 Avkommeprövning

I de fall avkommor finns ska dessa vägas in i avelsvärderingen. Endast officiella resultat ska räknas. Tävlingar och prov arrangerade och sanktionerade av FNH är officiella.

4.14 Avelsvärderingsbevis och avelsvärderingsbeslut

Ett avelsvärderingsbevis ska utfärdas av avelsvärderingsnämnden och innehålla följande uppgifter.

- Identitetsnummer
- Namn
- Ras
- Härstamning
- Signalement
- Uppfödare
- Nuvarande ägare
- Resultat av exteriörbedömning
- Mått i förekommande fall
- Prestationer i förekommande fall
- Hälsotillstånd
- Nedärvning av defekter i förekommande fall
- Resultat från avkommeprövning i förekommande fall
- Sammanfattande avelsvärde/kvalitetsklass

Beviset ska även innehålla uppgifter om utfärdare och plats och datum för beslut samt motivering av resultaten.

Ett skriftligt beslut med resultat från individprövningen och/eller avkommeprövningen samt avelsvärderingsbeviset i original ska tillsändas berörd stoägare omgående efter beslutet. Beslutet ska innehålla en motivering, datum för beslutet samt besked om hur överklagande till besvärsnämnd kan ske. Ovan gäller även när nytt beslut om avelsvärdering fattats. En kopia av avelsvärderingsbeviset och avelsvärderingsbeslutet ska arkiveras hos FNH om inte annat avtalats.

4.15 Avelsvärdeklasser/Kvalitetsklasser

Beslut om avelsvärdeklass tas av avelsvärderingsnämnd.

Exteriöra besiktningar som utgör underlag för avelsvärderingsbeslutet kan vara såväl avelsvärdegrundande bedömningar och andra arrangemang enligt punkt 6.19 i detta dokument.

Ett avelssto kan till tilldelas avelsvärdeklass vid lägst fyra års ålder.

Avelsvärdeklasserna B och AB baseras normalt på stoets egna meriter.

Normalt är avelsvärdeklasserna A, ELIT och SUPERELIT baserade på avkommornas resultat.

Rasvisa bestämmelser gäller inom dessa ramar för utdelande av avelsvärdeklass till avelsston. Beslut om stambokföring fattas av FNH på basis av uppnådd avelsvärdeklass.

Avelsvärderade ston tilldelas prisrosett enligt

följande: Avelsvärdeklass	Rosett
SUPERELIT	Blå-gul
ELIT	Blå-gul
A	Blå
AB	Gul
B	Röd

4.16 Dispensansökan

Dispensansökningar ska ställas till FNH under

adress: Föreningen Nordsvenska Hästen

c/o Annica Igemo

Tomasbo 102

733 61 Västerfärnebo

Dispensansökan ska vara kompletterad med de handlingar sökanden önskar åberopa samt vara undertecknad av den sökande.

Vid behandling av dispensärende äger FNH rätt att begära in kompletterande uppgifter. Det åligger FNH att behandla inkomna dispensärenden skyndsamt.

4.17 Överklagan av avelsvärderingsbeslut

Ett beslut om avelsvärdeklass får överklagas av den som beslutet angår.

Ett beslut överklagas skriftligt till FNH:s besvärsnämnd. I skrivelsen ska klaganden ange vilket beslut som överklagas, den ändring i beslutet som begärs och de omständigheter som åberopas till

stöd för begäran om ändring. Skrivelsen ska vara FNH tillhanda inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. Inom FNH remitteras överklagan för yttrande till berörd premieringsförrättare samt vid behov även yttrande från veterinärmedicinskt och/eller genetiskt råd. FNH:s besvärsnämnds beslut ska grunda sig på vad handlingarna innehåller och vad i övrigt framkommit i ärendet. FNH:s besvärsnämnd är FNH:s sista beslutande instans i överklagningsärenden. Klaganden eller annan berörd ska underrättas om innehållet i nämndens beslut och om hur detta eventuellt kan överklagas till Jordbruksverket. Besvärsnämndens handlingar ska omfatta själva överklagan samt till FNH inkomna remissyttranden. Besvärsnämndens beslut kan överklagas hos Jordbruksverket i de delar som berör Plan- och Riktlinjer. I övrigt kan beslut endast överklagas hos besvärsnämnden.

4.18 Jäv

Se punkt 1.20 i Plan- och Riktlinjer.

REGLER FÖR OFFICIELLA UTSTÄLLNINGAR OCH ANDRA ARRANGEMANG VARS RESULTAT SKA TILLGODORÄKNAS VID AVELSVÄRDERING

4.19 Utställning eller annat arrangemang

FNH kan arrangera avelsvärderingsgrundande bedömningar. Domare ska vara godkänd av FNH att döma Nordsvenska Brukshästar. Domare utför bedömningen av hästarna och genomför en bedömning av hälsotillståndet, såvida inte veterinär anlitas.

Visning av hästar för bedömning av exteriör och hälsotillstånd är öppen för hästar som är införda i FNH:s Grundstambok.

Förvaltningslagens regler beträffande jäv gäller för domare.

Anmälan om tid, plats och domare ska göras till FNH:s kansli senast den 1 januari, därvid propositioner bör bifogas. Görs förändring av ursprungliga bestämmelser ska detta genast anmälas.

4.20 Propositioner

Propositioner ska i god tid före arrangemanget upprättas av arrangören och på lämpligt sätt offentliggöras. De ska ange tid, plats, klasser, huvudansvarig, anmälningmottagare, anmälningstidens utgång, anmälnings- och eventuell startavgift och domare.

Berättigad att delta är envar med häst som är registrerad i FNH:s stambok och för vilken det finns klass. Arrangören har rätt att uppställa som villkor att ägaren antingen är medlem i arrangörsföreningen eller erlägger av arrangören fastställd särskild deltagaravgift för icke medlem.

Propositionen ska innehålla upplysning att ingen äger rätt att delta i arrangemanget med häst där domare är jävig enligt punkt 1.18.

4.21 Klasser

Arrangemanget ska uppdelas i olika klasser med hänsyn till kön och ålder.

4.22 Bedömning

Efter bedömning av varje klass ska de deltagande rangeras, varefter muntlig kritik lämnas med angivande placering i klass I, II eller III eller andra belöningar samt eventuell poängsättning.

Över bedömningen ska upprättas skriftlig handling, undertecknad av domare och/eller ringsekreterare. Placering som BIS och res BIS (eller BIM) ska särskilt anges. En kopia av denna

handling ska senast vid utställningens avslutning eller senast 21 dagar därefter tillställas ägaren eller dennes företrädare.

4.23 Resultatredovisning

Resultatet från arrangemanget ska av arrangören senast inom två månader rapporteras in i "Blå Basen".

4.24 Regler för sommarpremieringar

FNH är ansluten till Svenska Hästavelserförbundets sommarpremieringssystem och vi hänvisar till avtal med SH för gällande Sto- och Unghästreglemente. Sommarpremieringssystemet ligger till grund för FNH:s avelsvärdering.

REGLER FÖR STON AV NORDSVENSK BRUKSHÄST

4.25 Godkända färger

Brun, svartbrun, fux, gulbrun, gulsvarbrun, gulsvalt, isabell samt blacka varianter av dessa färger. Avblekbar skimmel är tillåtet om färgen kan härledas till den så kallade "blåfärgen" i Norge.

4.26 Mätning

Mätning av mankhöjd - mätt vid mankens högsta punkt ska utföras på samtliga treåriga hästar.

Ston som för första gången tilldelas avelsvärdeklass ska mätas avseende mankhöjd - mätt vid mankens högsta punkt, bröstomfång - mätt med måttband direkt bakom manken, framknäts omfång - mätt med måttband på största omkretsen samt framskenans bredd - mätt med klavmått från sidan omedelbart under framknät.

4.27 Diplom

Utdelas till sto som vid tre års ålder erhållit minst 40 poäng exteriört, ingen delpoäng under sju.

4.28 Levande föl

Med levande föl avses minst nio (9) dygn gammalt föl. Om fölet därefter dött ska veterinärintyg alternativt intyg från ojävig person kunna uppvisas om att fölet för sin ålder varit utvecklat och av godtagbar kvalitet.

4.29 Värdebokstav B

- Stoet är lägst fyra år gammalt med minst en levande avkomma införd i Grundstambok avd. I alternativt med levande avkomma under sex månader berättigad till införande i Grundstambok avd. I.
- Om stoet är högst 10 år ska lägst 34 poäng exteriört, ingen delpoäng under fem, ha uppnåtts vid premieringstillfället. Äldre ston ska bedömas vara av lägst motsvarande kvalitet om de inte poängbedöms vid premieringstillfället.
- Stoet har visats med föl av godtagbar kvalitet vid sidan, eller att hon lämnat äldre avkomma införd i Grundstambok avd. I visad vid samma tillfälle, eller intyg om äldre avkommas meriter vid tidigare premiering, tävling eller dylikt.
- Ston ska mätas avseende mankhöjd - mätt vid mankens högsta höjd, bröstomfång - mätt med måttband direkt bakom manken, framknäts omfång - mätt med måttband på största omkretsen samt framskenans bredd - mätt med klavmått från sidan omedelbart under framknät. Godkänt bruksprov ska avläggas vid avelsvärderingstillfället oavsett tidigare avlagda bruksprov.

4.30 Värdebokstav AB

Stoet ska uppfylla minimikraven för värdebokstav B och ha erhållit lägst 38 poäng exteriört samt uppfylla något av följande villkor:

- Sto som tilldelas 38 poäng eller mer i samband med att godkänt prov för KBI genomförts,

- kan erhålla AB vid stambokföring.
- Sto som stambokförts med lägst 38 poäng och tilldelats värdeklass B kan senare höja sig från B till AB genom i anmälan styrkta tävlingsmeriter.
- Inte tidigare premierat sto med lägst 38 poäng vid avelsvärderingstillfället kan, genom i anmälan styrkta tävlingsmeriter, erhålla AB.
- Övergångsvis ska ston födda -97 eller tidigare och som erhållit diplom och därvid avlagt bruksprov tilldelas AB.

Godkänt bruksprov ska avläggas vid avelsvärderingstillfället oavsett tidigare avlagda bruksprov.

4.31 Värdebokstav A

(Kan utdelas postumt senast fem år efter stoets

död). Stoet ska uppfylla kraven för värdebokstav B

samt

- Ha lämnat minst fem levande föl av god exteriör beskaffenhet.
- Bedömda avkommor ska ha för rasen stamboksberättigad härstamning.
- Stoet ska uppnå minst 70 avkommepoäng, varav två avkommor med lägst 20 poäng, alternativt en avkomma med 50 poäng.

4.32 Värdebokstav ELIT

(Kan utdelas postumt senast fem år efter stoets

död). Stoet ska uppfylla kraven för värdebokstav A

samt

- Ha minst sex levande födda föl av god beskaffenhet.
- Bedömda avkommor ska ha en för rasen stamboksberättigad härstamning.
- Stoet ska uppnå minst 120 avkommepoäng, varav minst två avkommor med 30 poäng och två avkommor med 20 poäng alternativt
- 120 avkommepoäng, varav tre avkommor erhållit 30 poäng.
- 120 avkommepoäng, varav en avkomma erhållit 50 poäng och två med lägst 20 poäng.
- 120 avkommepoäng, varav två erhållit 50 poäng.

4.33 Värdebokstav SUPERELIT

(Kan utdelas postumt senast fem år efter stoets död).

Stoet ska uppfylla kraven för värdebokstav ELIT

samt

- Ska ha lämnat minst sju avkommor, med minst 30 avkommepoäng vardera.

4.34 Poängskala - avkommepoäng

Vid poängberäkning får varje avkomma endast räknas en gång.

4.35 10 poäng

- Levande föl (nio dygn och äldre)

4.36 20 poäng

- Vara införd i Riksstambok med minst 37 poäng exteriört
- För rasen godkänt KörBarhetsIntyg samt minst 37 poäng exteriört vid KBI-tillfället

- Erhållit lägst 38 poäng exteriört vid tre års ålder
- Genomfört kör- plöjnings- eller skogskörningstävling i distrikts-, mästerskapsklass utan uteslutning i något moment.

4.37 30 poäng

- Diplomsto
- AB eller A premierat sto
- Avkomma genomfört kör- plöjnings- eller skogskörningstävling i lägst nationell mästartklass och erhållit 38 poäng exteriört vid lägst tre års ålder.

4.38 50 poäng

- Vid avelsvärdering B eller AB premierad hingst.
- ELIT-premierat sto.

4.39 Avelsvärderingsbeslut

Beslut om avelsvärdeklass tas av avelsvärderingsnämnden.

4.40 Prestationsprov/bruksprov

Prestationsprov ska bestå av körprov. Provet ska avläggas på premieringsplatsen. Domaren äger rätt att vid avelsvärdering delegera till besiktning av körprovet till annan lämplig person.

Körprov ska avläggas i enbetsanspanning. Hästen ska vara betslad med tränsbett, stångbett få användas. Släpa eller vagn få användas, inte rockard. Skakel ska användas, enbart linor är inte tillåtet. Anspanning ska ske med högst en medhjälpare. Hästen ska köras i skritt i båda varven samt göra halt och vändningar efter besiktningsmannens anvisningar. Minsta körsträcka är 100 meter. Hästen få under provet inte visa tecken på dåligt lynne eller olater. Häst som påvisar påtaglig olydnad eller inte kan köras enligt anvisningarna godkänns inte. Endast en häst ska vara inne på banan under provet, föl får dock medfölja modern.

4.41 Tävlingsmeriter

- Genomfört kör- plöjnings- eller skogskörningstävling i distrikts-, mästerskapsklass utan uteslutning i något moment.